

Forskarutbildningsnämnden
Margareta Forsberg,
Nämndsekreterare

Riktlinjer för samverkan examensarbetare – doktorand

LTH:s Forskarutbildningsnämnd klargör här hur examensarbeten kan genomföras och handledas inom ramen för doktorsavhandlingsarbeten vid fakultetens forskarutbildningsämnen utan att vilseledande plagiering kan anses förekomma. Detta sker med anledning av att LTH:s doktorandrepresentanter i januari 2017 uppmärksammade en fällande prejudicerande dom i förvaltningsrätten där en doktorand vid en svensk högskola samarbetade med en examensarbetare och plagierade in delar av examensarbetstexten i den egna avhandlingen, med examensarbetaren som ovetande medförfattare [1].

I forsknings- och utbildningsmiljöerna vid LTH är samverkan under utbildning och forskning normal och ofta en logistisk förutsättning för genomförandet. Avhandlingarna är till Övervägande del sammanläggningar där den individuella insatsen tydliggörs 1) i syntesen (i kappan eller monografin) och 2) i den obligatoriska deklARATIONEN av arbetsfördelningen inom de underordnade delarbetena där doktoranden har medförfattare. LTH:s inställning är att doktorand-examensarbetar-samarbeten har flera betydande värden som bör värnas:

- Doktoranden tränar sig i att instruera. Detta ingår i högskoleförordningens lärandemål för forskarutbildningen, *"visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning [...] bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande"* [2]. Sådan pedagogisk erfarenhet har i sig en

förväntad positiv inverkan på doktorandens förmåga att behandla vetenskapliga hypoteser och bidrar på så vis till utbildningen [3]. Doktoranden handleder därvid istället för att själv genomföra den planerade delstudien.

- Studenten får tillfälle att genomföra sitt examensarbete i en autentisk lärsituation, ofta i anslutning till sådana företag som senare kan komma att anställa studenten. En sådan studiesituation har stor potential påverka på såväl anställbarhet som inre motivation, och därmed i förlängningen studentens prestation och uppfyllande av högskoleförordningens lärandemål för mastersnivån. Ett centralt lärandemål i LTH:s generella kursplan för examensarbeten är f.ö. att studenten ska *"visa förmåga att delta i forsknings- eller utvecklingsarbete och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen"*.
- Institutionen använder vid student-doktorand-samarbeten sina resurser på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt i det att både examensarbetet och ett begränsat avsnitt av en doktorsavhandling använder t. ex. gemensam empiri och kostsam utrustning. Om examensarbetare inte skulle släppas in i avhandlingsprojekt kan utbildningsprogrammen tvingas skapa artificiella uppsatsämnen till en högre kostnad. Det är f.ö. typiskt att examensarbeten bidrar med en begränsad aspekt i ett större vetenskapligt problemkomplex som är under bearbetning.
- Fakulteten LTH ser positivt på att examensarbetares vetenskapliga bidrag når ut i vetenskapssamhället.

För att undvika vilseledande plagiering, självplagiering eller dubbelpublicering introducerar LTH:s Forskarutbildningsnämnd (FUN) härmed följande riktlinjer och ställningstaganden:

- a) Examensarbetet är i huvudsak ett Övningsalster (s.k. "grå litteratur" med begränsad internationell spridning [1]) vilket gör att innehållet helt eller delvis kan tillåtas sammanfalla i ett examensarbete och i en doktorands (eller annan forskares)

vetenskapliga publikation. LTH ser m.a.o. detta som legitim dubbelpublicering, förutsatt att detta förhållande redovisas öppet, bl.a. genom att man refererar till examensarbetet i den vetenskapliga publikationen.

- b) I enlighet med god vetenskaplig sed ska examensarbetare som bidrar substantiellt till en doktorands (eller annan forskares) forskningspublikation inkluderas som medförfattare. Samtliga medförfattare är därvid ansvariga för hela publikationens innehåll om inget annat anges, och samtliga ska ha godkänt slutversionen inför publicering [4, 5]. Planerad och genomförd medförfattarpublikering bör så tidigt som möjligt dokumenteras i doktorandens individuella studieplan (i LADOK).
- c) Om examensarbetaren avstår medförfattarskap, eller om examensarbetets innehåll används i en doktorands kappa eller monografi (där studenten inte kan vara medförfattare), bör samtliga fakta och påståenden som hämtats ur examensarbetet av doktoranden ha en referens till examensarbetet.
- d) I de fall den vetenskapliga publikationens *Authors guideline* inte tillåter referering till examensarbeten och liknande "grå litteratur" deklarerar examensarbetets betydelse för studien istället i publikationens *Acknowledgments*, *Authors contributions* eller motsvarande kapitel.
- e) Relationen mellan den handledande doktorandens projekt och examensarbetarens undersökning bör kortfattat nämnas i examensarbetet, förslagsvis i inledningen eller i *acknowledgment*-kapitlet.
- f) Doktorandens handledare, doktoranden, examensarbetaren och andra involverade forskningspartners kan upprätta avtal rörande undersökningsmaterialets ägandeskap och examensarbetets tidtabell. Konfidentialitet kan förekomma i studentens/doktorandens gemensamma arbete men detta får inte hindra någon av dem att examineras på utsatt tid.

LTH:s forskarutbildningsnämnd LTH-FUN bedömer att ovanstående riktlinjer a)-f) är i samklang med Lunds universitets plagieringspolicy

[6]. Där, i Tillämpningsregel 4, understryker LU att det är utbildningens lärandemål som styr självständighetskravet. Studentdoktorandsamverkan inom en del av doktorandens forskarutbildning inverkar enligt LTH-FUN inte hämmande på doktorandens självständighet. Snarare bedöms sådan handledning och samverkan bidra till doktorandens utveckling av självständighet samt till uppfyllnad av flera av högskoleförordningens självständighetsorienterade mål för forskarutbildningen [2]. LUs Tillämpningsregel 12 om vilseledande självplagiering [6] kan på samma sätt bedömas vara uppfylld av riktlinjerna a)-f) ovan, eftersom studentdoktorand- sampubliceringen dokumenteras öppet, med tydliga kopplingar mellan publikationerna. FUN bedömer vidare att riktlinjerna a)-f) är i samklang med domskälen i Förvaltningsdomstolens prejudicerande dom [1].

Referenser

[1] Förvaltningsrätten Uppsala, Dom 2014-05-14 (mål nr 681 3-1 3), 20pp

[2] Högskoleförordningen/Examensordningen.

[3] Feldon et al, 2011: Graduate Students' Teaching Experiences Improve Their Methodological Research Skills.

<http://lscience.sciencemaq.org/content/333/6045/1037>

[a] The European Code of Conduct for Research Integrity (Revised Edition). ALLEA - All European Academies, Berlin 2017, 20pp.

<http://www.allea.org/allea-publishesrevised-edition-european-code-conduct-research-integrity/>

[5] ICMJE, Defining the role of authors and contributors.

www.icmje.org/icmjerecommendations.pdf

[6] Lunds universitet 2012: Riktlinjer och föreskrifter rörande plagiering och vilseledande plagiering inom utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå vid Lunds universitet. Dnr LS 20101722.

Härmed fastställs av undertecknad rektor "LTH:s riktlinjer för samverkan examensarbetare – doktorand" vilka är framtagen av Anders Ahlberg - LTH gemensam studierektor i samarbete med LTH:s forskarutbildningsnämnd.

Viktor Öberg, Rektor LTH

Margareta Forsberg, Tjänsteman